

REJTŐ JENŐ

Minden jó, ha vége van

Egy belgát felpofoznak

A ceremóniamester megütött egy gongot, amivel a minisztertanács kezdetét jelezte, és őfelsége megelégedetten vakaródzott. A gongot évek előtt egy filmrendező ajándékozta az országnak a „Dzsungel rabjai” című dráma felvételei után, ugyancsak ez időtől kezdve volt az országnak tizenöt méter huzalja, két kottaállványa és egy fél pár csizmája is. Ünnepestélyes alkalmakkor a király ebben a fél pár csizmában szólott a néphez. Talugi szabad királyság volt a Niger felső folyásánál, a Népszövetség felügyelete alatt állott, uralkodóját Tondolosnak hívták, csekély számú lakossága hazudozással és adófizetéssel foglalkozott.

Tondolos bölcs uralkodó volt. Nem származott dinasztíából, alattvalói nem tudták, ki volt az anyja, apját illetőleg ő maga is csak homályos feltevésekkel rendelkezett, és trónjához önbeiktatás útján jutott. Egy napon, talán harminc éve már ennek, Tondolos váratlanul megjelent az őserdő irányából, elég impozánsan öltözve; egy hímzett női hálóingben, fején az angol gyarmati ulánusok csákójával, és közölte Ndasával, aki éppen a folyó partján halászott, hogy ő a király. Ndasza erélyesen tiltakozott a légből kapott állítás ellen, mire őfelsége rugdosni kezdte. Az öreg halásznak azóta sérve van, és Talugi népe harminc esztendő óta tiszteli Ndasán a király lábnyomát.

Tondolos bölcs uralkodó volt. Tudta jól, hogy országát sivár fekvése megóvjá a bekebelezéstől. A hódítás költséges dolog, és ha politikai vagy gazdasági érdekek nem fűződnek hozzá, minden kis afrikai állam békében élhet. Tondolos uralkodót szerette a nép. Nem mondhatni, hogy szívesen adóztak neki, de őfelségének megvoltak az ő sajátos módszerei, amelyekkel előnyösen befolyásolta a Talugiban sokszor hanyatlásnak induló adómorált. Ha észrevette, hogy kevés szárított arékabélet, gumit és elefántcsontot szolgáltatnak be, akkor felhúzta a

fél lovaglőcsizmát, kezébe vette a hivatalos hatalmát jelentő Stamis-Watson gyártmányú vekkert, és palavert hívott össze a város gyönyörű főterén. Nem beszélt adóról, nem említett megtorló intézkedéseket, hanem meghatott atyai hangon a következőket közölte:

- Talugi népe! A világ halad, a technika és a közgazdaság fejlődik! Mi sem élhetünk úgy, mint a disznók. A fokozatos fejlődés minden nép alapja. Nekünk civilizáció kell! Alkotmány és himlőoltás! A világ nagy népeinek sorába foglak juttatni beneteket!

Másnap mindenki sietve behozta a hátralékos adóját, úgyhogy őfelsége pontosan eleget tehetett megállapodásának, amelyet a Szenegambiából rendszeresen érkező szállítókkal kötött. Talugi népe ugyanis kimondhatatlanul rettegett a civilizációtól és a fokozatos fejlődéstől, amióta egy részeg francia őrmester bejelentette a faluban, hogy akinek a fültőmirigyei megduzzadnak, annak vérében úgynevezett Trypanosomák élősöködnek, tehát jelentkezék haladéktalanul a timbuktui svéd missziónál. Eből az alkalomból a részeg őrmester néhány vidám katonadalt énekelt, később pedig többeket megkardlapozott.

A nép azóta hallani sem akar a modern technika haladásáról, a kultúra vívmányairól és egyáltalán közgazdaságról. Őfelsége nem vitte ennyire túlzásba a konzervativizmust, amit nemcsak a jogar szerepét betöltő Stamis-Watson gyártmányú vekker bizonyított, hanem kapcsolata egy szolid gambiai bankházzal, ahonnan szép letétről tanúskodó könyvecskét kapott, melyet M Shamba el Glaui isten templomába, a tizenhét fülű bálvány ölébe helyezett el, és a nép imádta.

Őfelsége még sokkal jobban imádta ezt a könyvet, mint a nép. A könyv újabb és újabb rubrikái jelentették számára az államháztartás egyensúlyának bizonyítékát. Nos, az államháztartás egyensúlya aggasztóan megbillent. Nem tudta az okát. Talán az elefántok vándoroltak el más vidékre, ami e különben nyugodt állatoknak érthetetlen rossz szokása, vagy a gumifák nem

voltak már a régiek. Ki csodálkozna ezen? Hiszen rájuk is vonatkozik a természet egy régebben kelt rendelete, mely szerint fák a legkedvezőbb esetben sem nőhetnek az égig. Úgy látszik, még a kókuszpalmák is ismerték a rendeletet, és az élőlények alaptermészetében rejlik, hogy ha becsvágyukat nem elégíthetik ki, elcsüggednek. A fák egy ideig nőnek, fejlődnek, bőséges termést hoznak, azután egyszer csak beleütköznek az alapszabályba, amely elzárja előlük a lehetőségét annak, hogy az égig nőjenek. Ettől kedvüket veszítik, koronájuk kezd szomorúan lecsüggedni, termésük elsatnyul, kardleveleik egyre mélyebben lógnak, mintha dacosan azt mondanák: ha nem lehet az égig, akkor inkább vissza a földre, és mennél lejjebb ereszkednek ezek a kardlevelek, annál kevésbé növekszik a tizenhét fülű isten ölébe helyezett fő állami szentszék lapjain a betét végösszege. Kétségtelen volt, hogy nem az adómorálban van a hiba. Őfelsége legzordabb beszédei is hatástalanok maradtak. Hiába fenyegette népét a civilizáció minden áldásával, mondhatta, hogy iskolát építtet, állami jegybankot létesít, közkórházat, dalszínházat és földalatti villamost vezet be; ezeknek mindegy volt. Már a fokozatos fejlődéstől sem emelkedett a beszolgáltatott adó. Nem az emberekben volt a hiba, hanem az őserdőben, amelyet a bölcs uralkodó harmincéves fennállása alatt kissé kizsaroltak. E szomorú tényen medítálva ült őfelsége a sátora előtt berendezett kényelmes nagy pocsolyában, és pipázott.

Az elmondottakból is láthatjuk, hogy a király külön tapasztalatokkal és ismeretekkel bírt, mint általában az őserdei néger. Rendkívüli kultúráját természetesen Észak-Afrika civilizáltabb részeiben szerezte meg. Őfelsége ugyanis trónra lépése előtt egy adeni hotelban londiner volt. Kultúráját azonban titkolta népe előtt, és a festői hatás kedvéért szívesen járt a fél csizmában, holott műveltsége legalább egy pár csizmára szólt, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy mint néger londiner, igen közeli vonatkozásai voltak olykor csizmákkal.

Európai nyelven szólva, Tondolos király rájött, hogy birodalmát sürgősen szanálni kell. A királyi palotával szemben elterülő festői szemétdombon nagy hasú kis néger amorettek kergetőztek sikongva, és vedlett szőrű, sebhelyes vén kutyak bökdősték orrukkal a moslékot, szimatolva és megint odább ügetve, az éhes állatok szagztatott türelmetlenségével. A pállott forráságban légyrajok zsongtak mindenfelé, és őfelsége elhatározta, hogy összehívja a minisztertanácsot. Ezért ütötte meg a ceremóniamester a gongot, és ezért öltötte magára díszegyenruháját is: egy nyakból lefüggő bőrszíjat, a hozzá való Kodak nélkül. Bimba és Lambu, őfelsége két minisztere nyomban abbahagyta az imént fogott halak kiválogatását, és uralkodójukhoz siettek. Őfelsége kegyesen bőfögött feléjük, és hellyel kínálta meg őket maga mellett a legmagasabb pocsolyában.

- Palávert akarok veletek tartani.

- A kutyaíd vagyunk - mondták egyszerre azon a meggyőződés nélküli hangon, amely egy régi udvartartás elkoptatott alattvalói stílusát jellemzi.

Azonban mielőtt még megkezdhetnék volna a minisztertanácsot, nagy szenzáció történt. A part egyetlen kikötésre alkalmas helyén fehér ember jelent meg. Csónakját, amelyen lefelé jött a vízen, kihúzta a fővényre, és két kis csomagot emelt ki belőle. Körül sok bennszülött guggolt, ki a lábujjait piszkálta, ki faháncsot rágott, de a fehér ember szenzációja szemmel láthatólag nem érdekelte őket. Valami kereskedő lesz.

- Látlak, idegen - mondta kegyesen a király, midőn az európai eléje lépett. - Bizonyára ajándékot hoztál nekem.

- Tárgyalni akarok veled, ó, király. Gazdaggá és hatalmassá akarlak tenni. Hol tarthatnánk palávert?

A király figyelmesen végignézte az idegent.

Köpcös volt, de inkább izmos, mint kövér. Homlokától a bal szája széléig hatalmas sebhely rútitotta el az arcát. A parafakalap hanyagul a tarkójára volt bökve, és látszott a fején, hogy kopasz.

- Gyere a sátramba, ott paláverezhethünk - mondta a király. - Ez a két alak itt a miniszterem.

Beléptek a sátorba, és ezzel új korszak vette kezdetét Talugi nem túlságosan eseménydús történetében.

- Tudd meg, király, hogy csak egyetlen intésembe kerül, és országodba özönlik a pénz. Tudod-e, ó, Tondolos, hogy mi az a bélyeg?

- Nem - hazudta az uralkodó szemrebbenés nélkül. Olyan bután nézett a jövővényre, hogy az szeretett volna örömében felkiáltani. Ez a bamba néger az ő embere!

- Nos, hát megmondom neked, hogy mi a bélyeg. Engem Verhagennek hívnak. Újabban állandóan Gambiában tartózkodom, különben belga vagyok. Érted?

- Értem. Ez a bélyeg.

- Nem. A bélyeg, az más.

Verhagen tüzetesen elmagyarázta az uralkodónak, hogy mi a bélyeg. Az uralkodó, aki trónörökös korában állandóan hordta a hotel vendégeinek leveleit a postára, most látszólag ámult vigyorral hallgatta a fejtegetést, mintha sejtelve sem lenne, hogy miről van szó.

- Tudd meg, nagy király, hogy a bélyeggyűjtők törzse megszámlálhatatlan harcosból áll a föld minden részén, filatelistá nyelven imádkoznak istenükhöz, a Senf világkatalógusokhoz. Ez a katalógus minden bölcsesség könyve, és a bélyegek mindenkori készpénzéértéke van benne feltüntetve. Ha Taluginak bélyege lenne, ezt igen drága áron tartanák nyilván a katalógusban, mert azt hiszem, országod népe nem sok levelet ír.

- Valóban, ez már nekem is feltűnt - mondta szomorúan őfelsége.

- Ha pedig nem sok levelet ír, akkor a te bélyegeid alig lesznek forgalomban, tehát áruk egyre növekedni fog, és ha te sok-sok bélyeget nyomsz, és időnként egy-egy sorozatot kivonsz a forgalomból, ezeknek az ára nagyon nagyra fog nőni, és a távoli országokból bélyegkereskedők jönnek ide értük. És rövidesen

sok-sok pénz özönlik be az országodba, és ennek a pénznek a feléért én vállalom az egész ügylet lebonyolítását. Igen nagy külföldi uralkodók tették már meg ezt, amit itt elmondtam, és mindig sikerrel dolgoztak.

Az idegen elmagyarázta, hogy mi a bélyeggyűjtés, a bélyegnyomás, elővett kész mintákat és köveket, elmagyarázta a királynak, mennyibe kerül bélyeget nyomatni, amelyekhez ő már a kész modelleket is elhozta. Elmagyarázta, hogy kell felvételni magát Taluginak a posta-világszövetségbe, hogyan kerülhetnek be bélyegei a katalógusokba, előkerültek csomagjából a kész klisék, kalkulációk és a cégek névsora. A terv egyszerű volt, zseniális és a kivitelig előkészítve. Verhagen örömmel látta, hogy a király egyre hülyébben néz.

- Országodat ez naggyá fejleszti. Lesz postahivatalod, és ezzel bekerülnél a nemzetközi postaforgalomba. Minden évben megszüntethetsz egy sorozatot, akkor drága áron adhatod el a világ minden részébe.

Őfelsége bambán tűnődött. Azután megrázta a fejét.

- Az egészből egy szót sem értettem. De nem baj. Látom, hogy te haladást jelentesz az országnak.

- Bízzál meg engem Talugi postaintézményének felállításával. Én megfelezem veled a hasznot. Komoly vagyont jelent, azt felelősséggel állítom.

- Úgy legyen, ahogy monddod, idegen. Nem értem, de megbízlak. Te vagy az én postaminiszterem. A haszon fele legyen a tiéd.

Ezek után büszkén és örömmel kivezette az idegent a birodalom főterére, és a köréje sereglő népnek így szólt:

- Talugi népe! Ez a derék fehér idegen eljött, hogy megvalósítsa nálunk a civilizációt, a postát, a fokozatos haladást meg ilyeneket. Ismerkedjetek meg vele, és fogadjátok szeretettel.

... Félóra múlva kis lélekvesztő iramlott sebesen a vízen, köpcös ember ült benne, egy szál alsónadrágban, villámgyorsan evezve, és az arca felismerhetetlenségig volt pofozva. Az ille-

tőt Verhagennek hívták, és röviddel előbb még Talugi posta-
ügyi minisztere volt...

...Újra hárman ültek a sátorban, Tondolos uralkodó és két mi-
nisztere.

- Kutyád vagyok, uram - mondta Bimba -, de nem értem, amit
a szemtelen fehér mondott.

A király meglehetősen vakaródzott.

- Pedig M Shamba el Glaua füleire mondom neked: a tipp jó.

Őfelsége misztikus történelemelőtti múltjából olykor, ha nagy
izgalom vett rajta erőt, kicsengett egy diluviálisan rejtélyes
szó, amitől környezete megborzongott.

- Az őserdő elhagyta Talugi népét - mondta komoran Tondo-
los -, de azért van királyotok, hogy közbenjárjon az isteneknél,
és Talugi népe új forrásaira bukkanjon az életnek.

- Mit akarsz tenni, királyunk és parancsolunk, akinél csak Ewa
hatalmasabb, aki a halál.

A király lehunyta a szemét, mélyet szippantott, és csendesen
így szólt:

- Elhívatom Morbiczert.

És úgy lőn...

Jön Morbiczer, és kezdődik a prosperity

Dr. Morbiczernek számos előnye volt. Gyönyörűen zongorázott, majdnem olyan szépen húzott fogat, értett valamit az állatok betegségéhez, és bár rendkívül sokat káromkodott, aránylag nem nagyon verte a bennszülötteket. Súlyára nézve száztizenhat kilogrammot nyomott, ami még ahhoz mérten is sok, ha tekintetbe vesszük természetnek kétméteres magasságát. Állandóan izzadt, és nagy, finom bőrű kezein barna májfoltok voltak. Fiatal orvos korában a Kongó vasútnál dolgozott, akkoriban nem egy orvos szerzett így vagyont. Morbiczer doktor azonban keresetével állandó támogatója lett a leopoldville-i kártyakluboknak. Miután alkoholista is volt, kétévi munka után elveszítette állását, és fillér nélkül állt Matadiban. Azután valahogy ott ragadt a trópuson. Megszokta és megszerette a bennszülötteket, eltanulta nyelvüket, szokásaikat, és hogy, hogy nem, vagy tizenöt esztendeje Talugi mellett telepedett le, távolabb a fővárostól, egy dombon. Időnként az egyik konzulátustól kapott valami támogatást, de legfőbb létalapja mégiscsak az volt, hogy valóságos belső titkos tanácsosként működött Tondolos királynál.

Egyedül élt cölöpházában. Egy néger asszony járt oda főzni és egy néger fiú takarítani. Szobájában sok-sok könyv volt, még több cigarettavég, néhány orvosi műszer és egy pianínó. Így élt doktor Morbiczer. Olvasott, dohányzott, zongorázott és ivott, írásztalán papírok és könyvek rendetlen lapályából két állandó fix pont magasodott ki: a sztetoszkóp és a pálinkásüveg. Az üveg szája körül egy dongólégy nyalakodott, hol elrepült, hol megint visszaszállt, ügyet sem vetett a kunyhó falán futkározó halálos ellenségeire, a három légyfogó csicsok gyíkra.

Estefelé járt. Ezen a napon Morbiczer nem gyújtott világosságot, mert ehhez előbb meg kellett volna foltozni a rongyos

moszkítóhálót. Anélkül, hogy a homály zavarta volna ebben, leült a zongorához, felcsapta a kottaállványt, ráhelyezte a pálinkásüveget, és kedvenc Bach-kantátáját kezdte játszani. Ekkor jött a hírnök, Bimba, az ország első minisztere, aki ráérő idejében, mint hordár is tevékenykedett az udvarnál.

- Látlak, Bimba - mondta a doktor, anélkül hogy abbahagyta volna a játékot, és anélkül, hogy valóban látta volna Bimbát. Inkább csak sejtette a lépcső alján, inkább csak megérezte az avas kókuszolajnak azt a különlegesen erős szagát, amely a minisztert a többi alattvalótól megkülönböztette.

- A nagy király sürgős paláverre kéret, uram.

- Úgy. Mi lehet az a sürgős paláver?

- Uram! Nekünk posta kell!

- Hm... Reggelig talán még kihúztátok volna nélküle.

- Uram, ez sürgős. Nincs már elég gumi, nincs már elefántcsont és arékadió. Az én királyom paláverre kéret. A nép is azt akarja, hogy ne legyen civilizáció, inkább a posta. Nekünk nem kellenek részeg őrmesterek.

- Az biztos, hogy a postások finomabbak. Jövök.

Sötét este volt, és négy bennszülött a vállán Morbiczer doktorral futva igyekezett a király elé. Olyan sürgős volt a posta.

„A két hónap előtt forgalomból kivont Talugi négycentestől egyfrankosig terjedő sorozat ára ugrásszerűen emelkedett. A» Talugi árvízkárosultak «, a» Bimba kancellár «emlékbélyegek és a» Talugi koronázási «bélyegek ára a tavalyihoz képest duplájára szökött. Miután Talugi királyság bélyeg- és postaforgalma hatszorta nagyobb, mint az angol domíniumé, a katalógusbizottság elhatározta, hogy külön» Talugi-albumot «ad ki, a várható fejlődésre nézve Schaubek-rendszerű pótlási lehetőségével a lapoknak. A régebben bevont» Talugi kisdedeiért «sorozat, a» Talugi országgyűlés «, valamint a» Talugi repülőnap «sorozatok árát most állapították meg magasabb értékben, és a jövő hónapban megjelenő egycentestől százfrankosig ter-

jedő» Talugi sportkultusz «bélyegek iránt a forgalomból való várható bevonásuk miatt már előre a névértéknél magasabb árat jelöl meg a katalógus.”

(Idézet egy filatelistai bélyeggyűjtési szaklapból.)

Ezek után az olvasó nyilván úgy képzei, hogy Talugiban sportpálya, repülőtér, gyermekotthon, parlament, királyi korona és árvíz létesült az elmúlt évben. Az olvasó téved. Talugi pontosan olyan mocskos kis falu, mint volt, a Niger partján bámuló bennszülöttek éppolyan egykedvűen piszkálják lábujjait, mint midőn az a bizonyos Verhagen nevű úr megérkezett, mindössze Ndasa, az öreg halász kunyhója változott meg, amennyiben egy táblát erősítettek rá, Morbiczer saját kezű címfestésével:

Talugi királyi főposta.
Levelek, Lettres, Briefe.

Talugiban az uralkodón kívül senki sem kapott és senki sem írt levelet. Az uralkodó levelezése viszont, amelyeken általában bélyeg-nagykereskedők szerepeltek, mint címzettek, élénken fellendítette a tizenhét fülű bálvány ölében pihenő könyv rubrikáit.

A halászt, akit Tondolos összerugdosott, megtanították bélyegezni. Ez különböző visszaélésekre vezetett eleinte, mert hivatalos órák után Ndasa a bélyegző lenyomatával ellátta néhány hivalkodni szerető lakos testét, és ezért postai illetéket számított fel. Őfelsége természetesen beszüntette ezt a túrhetetlen állapotot, és a „fájdalommentes tetoválásért” járó ajándékokat szintén az államkincstárnak kellett befizetni.

De hát minden nagy fejlődés sok apró akadályt győz le. Első időben például előfordult, hogy az egész forgalom lebonyolítása fennakadt, mert a Timbuktuból hozatott vadonatúj lila bélyegzőpárnát ismeretlen tettes megette, de mondom, apróbb akadályok a kultúra nagymérvű betörését nem hátráltathatták.

A bélyegeket Gambiában nyomták, és a költségekre bőséges fedezetet nyújtottak maguk a bélyegek. A nyomás Morbiczer doktor felügyelete alatt történt, aki minden klisé, követ, rajzot a nyomás befejeztével magával vitt újra Talugiba.

Lassanként azonban a bélyeggyűjtés következtében mégiscsak változáson ment át az ország. Néhány európai bélyeggyűjtő karavánt szervezett, és ellátogatott Talugiba, aminek következtében a lakosság némi aprópénzhez jutott, és így rövidesen megtelepedett a fővárosban minden fejlődés első csillogása: egy vegyeskereskedő. Nagy üzletet bonyolított le használt cilinderekben és rozsdás bicikliáttételekben. Árult ezenkívül gyertyát, gépolajat, gumiragasztót és más nyalánkságokat.

Derűs nap volt, enyhe, ötvenfokos időjárással.

Őfelsége meglehetősen hevert a gyékényén, és Morbiczer doktorral beszélgetett.

- A tizenhét szent fülére mondom, hogy fél éven belül itt hagyom a trónt, és valami tisztességes dolog után nézek. Addigra sok-sok dollárom lesz, addigra te is eleget loptál már, és ha akarod, társulhatunk. Beszélhetsz, Morbiczer.

- Bölcsességed, Tondolos, mely elhomályosítja a napot az okosság fényével, nagyra tette Talugit.

- Füttyölök Talugira - mondta őfelsége, egyikével atavisztikusan jelentkező kiszólásainak. - Ez a nép a világ végéig lusta, buta és tisztátalan lesz. Nagyra tettem magam, esetleg téged, és alig várom, hogy valahol a civilizált északi városok egyikében egy szép vendéglő fölé kitehessem a táblát: „Tondolos és Morbiczer.” Beszélhetsz!

- Olyan vagyok én hozzád képest, mint a pocsolyában élő...

- Hagyjuk ezeket a marhaságokat - mondta unottan a király. - Magunk között vagyunk. Szóval?

- Az a véleményem, hogy ha okosak vagyunk, nem is kell többé dolgoznunk. Minek is dolgoznánk? A munka nem szégyen, de unalmas. Azt hiszem, egy kis befektetéssel és egy jó ötlettel

feltehetjük a koronát eddigi működésünkre. Néhány szép bűrtort kell vásárolnunk, berendezünk velük egy szép épületet...

- Itt?

- Szépen! Marokkóban. Meg kell alapítani a Talugi királyság főkonzulátusát, és delegálni kell engem főkonzulnak. Egy előkelő főkonzulátus és egy előkelő főkonzul Afrika fővárosában óriási üzleteket bonyolíthatna le a világ legjobb bélyegkereskedő cégeivel. Egyetlen sorozattal és egyetlen trükkel milliommok leszünk.

Az orvos elmondta tervét.

Őfelsége a megbeszélés végén nyakába ugrott Morbiczernek és megcsókolta. Afrikában legritkább esetben fordul elő, hogy néger királyok százhusz kilós férfiakat csókolnak meg, tehát elképzelhetjük, hogy Morbiczer terve remek volt. A Senf világkatalógus elsápadt volna, ha hallja!

A főkonzulátus megalakul, de a posta leég

Talugi főkonzulja akkor lett osztatlanul népszerű Marokkó diplomáciai köreiből, midőn egy jegyzékben közölte Japánnal, hogy Talugi figyelemmel kíséri a távolkeleti eseményeket, és barátságos közeledésnek venné Japán részéről, ha a további ellenségeskedés folyamán nem használna a kínaiakkal szemben harci gázokat. Ebben az ügyben doktor Morbiczer fogadta is a japán ügyvivőt, és biztosította, hogy Tondolos őfelsége minden japánellenes mozgalmat leszerel Talugiban. Mindamellettt fokozottabb óvatosságra intette a mikádót. Az angol, francia és orosz ügyvivők közölték doktor Morbiczerrel, hogy ha együttes fellépésükhöz Talugi is csatlakozik, minden remény megvan arra, hogy a világbékét megóvják. Doktor Morbiczer csatlakozott.

Így álltak a dolgok 1937 nyarán. Ekkor történt az a váratlan eset, amely a világ bélyeggyűjtőit lázba hozta. A Talugi „centenárius” sorozatot, amelyből, tudja Isten, miért, csak a húszcentestől hetvencentesig terjedő címletek kerültek forgalomba, őfelsége kivonta a rendes postaforgalomból. Ennek egyik oka az volt, hogy a klisék súlyosan megsérültek, és így tanúk jelenlétében megsemmisítették. A teljes sorozatot mindamellettt árulták az egész világon, természetesen egyszerű hamisítványokat, nem is rossz szándékkal, csak az álmodozó gyűjtők számára, akik bizonyos üres bélyeghelyeket hamisítványokkal szoktak lefedni. Teljes sorozat „centenárius” azonban sehhol sem volt, tehát az ára ugrásszerűen emelkedett. Őfelsége elhatározta, hogy a raktáron lévő anyagból a világ gyűjtői számára néhány sorozatot kiad. Ekkor történt a katasztrófa: egy hatalmas tűzvész elpusztította a főpostát; a teljes bélyegraktár leégett, és így a világon, leszámítva a húsz- és hetvencentes sorozatokat, csak egyetlen teljes centenárius-sorozat volt, amelyet őfelsége az íróasztalában tartott a bélyegminták között. A

világ bélyeggyűjtőinek szeme Talugi felé tekintett. A centenáriumi bélyegsorozat egyetlen létező példánya őfelsége Tondolos király birtokában van. A bélyegek értéke három napon belül ötezer font sterlingre emelkedett, miután azonban őfelsége kijelentette, hogy bélyegeitől semmi áron nem válik meg, a sorozat ára húszezer font sterlingre szökött fel. A világ minden nagy gyűjtője kábelekkal árasztotta el a marokkói Talugi főkonzulátust. Részvénytársaságok alakultak a centenáriumsorozat megvétele céljából, de mindenki beszüntette az alkudozást, midőn Talugi konzulához a következő kábel érkezett Londonból: „Teljes centenáriumsorozatot 50. 000 font sterling készpénzért megveszem, sürgönyválasz, Rockstein London.” Negyedóra múlva ment a válasz: „Hosszas rábeszélésemre őfelsége eladásra határozta magát. Ajánlat elfogadva. Üdvözlí Morbiczér.”

Mr. Rockstein hajóra ült. Mr. Rockstein gazdag ember volt, mert jól menő bélyegkereskedése volt a Bond Streeten, de természetesen esze ágában sem volt 50. 000 fontot fektetni bélyegkebe. Beavatott helyen úgy tudták, hogy csak megbízást teljesített. Állítólag egészen magas helyről szólították fel a „centenárium” megvásárlásának lebonyolítására, igen szép jutalék fejében, és az 50 000 font sterlinget az üzlet céljára letétbe helyezték a Bank of Citynél. Mr. Benjamin Rockstein személyesen ment el a rendkívüli üzletet lebonyolítani. Mindössze harmincöt esztendő volt, de komolyabb, pedánsabb és konzervatívabb sok tiszteletben megőszült kereskedőnél. Aránylag fiatal kora ellenére a legkülönb nemesi vérből származó bankemberek is egyenrangú félként tárgyaltak vele, ha magára öltötte az angol királyi zsakettet.

Elutazása előtt szerződést kötött a Daily Heraldal, mely szerint a Talugi centenáriumsorozat megvételéről, afrikai útjáról kizárólag a Daily Heraldot fogja tudósítani, semmiféle más lapnak interjút nem ad, útjáról senkit nem informál, és kötelezi magát az expedíció és a vásárlás minden részletét diszkréten

tartani a Herald számára. Mr. Rockstein az üzletet korrektnek tartotta, és a megállapodást aláírta.

Dél előtt tízkor érkezett meg Marakesbe, és most nyugodtan magára hagyhatjuk, mert villásreggelije, borotválkozása, fürdése és újságolvasása egy ideig tökéletesen elfoglalja a gentlemant.

Menjünk inkább jó messze a Gueliznek nevezett európai városrészből, mélyen be az arabok által lakott Medinába. Csillagó porszemek táncolnak az afrikai napfényben, amely árnyéktalanul fedi be a várost. „Fabor! Fabor barakallah u fik!”, kiáltják mindenfelé trachomás koldusok, arab jószok, karjukon tekerő kigyókkal, úgyhogy az a siető fehér ember, aki a Kutubia-mecset felé igyekszik, két könyökével alig tud utat törni a Giama el fna torlódó áradatában. Végre, eléri azt a hatalmas aszfaltsíkságot, amelynek végében a Kutubia-mecset emelkedik, de ügyet sem vet a csodálatos toronyra, amelyet negyven-ezer keresztény rabszolga állítólag tíz nap alatt épített fel Yacub el Mansur parancsára, hanem azt a kis söntést keresi, ahol a „marchée arabé” Afrika minden tájáról összesereglett vásárosai nyüzsgöngnek a lacikonyha körül. Mi dolga lehet itt egy európainak, a napnak ebben a szokatlan órájában, midőn fehér bőrű emberek mezítelenül és lihegve hevernek szobájukban a rekkenő melegtől? És ha jobban megnézzük... Nini! Hol is látuk ezt az embert? Köpcös és kopasz, hatalmas forradással halántékától a szája széléig. No nézd csak! Hiszen ez Verhagen, Taluginak botrányos körülmények között nyugalmazott postaügyi minisztere. M Shamba el Glauba legszentebb dobhártyáira mondom, ő az! Most egy hosszú, sovány ember válik ki az arabok közül, szintén fehér, de rendkívül sovány, fehér bricsesz van rajta, apacsing, és a nyakában zsinóron revolver csüng le. A rendkívüli sovány úr tekintetét némi asztigmatizmus jellemzi. Vagy mondjuk ki őszintén? A sovány úr kancsal volt. A sebhelyes és a kancsal gyorsan körülnéztek azzal a szokványosán ijedt fejmozdulattal, amivel rossz lelkiismeretű emberek

többször napjában szeretnék megnyugtatni magukat. Azután még gyorsabb léptekkel egy vályogházba siettek be együtt, ahol egy harmadik úr várt rájuk, gyapjas fekete hajjal és bő burnuszban. Orientális jellegei dacára, gyakorlott szemlélő észrevehette rajta, hogy európai.

- Az angol megjött! - kezdte minden formaság nélkül Verhagen.

- Milyen kísérettel fog utazni? - kérdezte a kancsal.

- Két titkosrendőrrel. Visszafelé a király ad melléje kísérőket. Miután Morbiczer konzul osztódik a zsákmányban és a mi emberünk, ezek a kísérők nem számítanak. Gyerekjáték lesz az egész. Johnson, te összehozod a karavánt, én megszerzem a szükséges írásokat, és Paulsen egy percre sem téveszti szem elől az angolt. Morbiczerrel felezünk. Kettéosztjuk a sorozatot, hogy ne tudjuk egymás nélkül eladni. Ti ketten kaptok egyharmad részt.

- Bőkezű vagy, mondhatom! - mondta Johnson. - Az ember a bőrét viszi vásárra egyharmadnak a feléért.

- Nézd meg a bőröd - mondta megvetően Verhagen -, annyit sem ér.

- Majd én is csináltatok valami kozmetikussal egy olyan forradást magamnak - mormogta Johnson. - Mert így, úgy látszik, azt hiszed, te vagy az erő és a szépség ideálja.

- Amíg a szépségverseny tart, addig magatokra hagylak - mondta Paulsen. - Nem zsűrinek jöttem Marokkóba.

- A te számodra, Paulsen, Morbiczer konzul majd kieszel valamit, hogy állandóan a bélyegkereskedő mellett lehess Talugiban. Hívjatok fel a hotelban. Kérjétek doktor Roheimet, itt ezen a néven ismernek. Este tizenegykor megmondok mindent - fejezte be Verhagen az összejövetelt, azután gyorsan kilépett az ajtón, és anélkül hogy hátranézne, sietett visszafelé.

Pedig, ha hátranéz, talán feltűnik neki egy lovaglóruhába öltözött, parafasisakos hölgy, aki a nyomába szegődött. Ez a hölgy

idáig is nyomában volt, és a beszélgetés ideje alatt a vályogkunyhó oldalának szorítva a fülét, hallgatózott.

A hölgyet Mary Bakernek hívták, és ugyanazon a hajón érkezett meg Afrikába, amelyen Mr. Rockstein utazott.

Maratoni gyaloglás száz méteren

Mr. Rockstein egyáltalában nem törődött a feltűnéssel, amelyet zsakettje, cilindere és kesztyűje méltán idézett elő itt a trópuson, és elindult a szállodából. Nem bérelt autót, mert a Talugi kir. konzulátus az előkelő Mammunia-szállodától alig száz lépés távolságra volt. Az ötödik lépésnél már érezte, hogy a távolságokat a trópuson egészen más erőbeosztással mérik, mint a mérsékelt égöv alatt. A tizedik lépésnél büszke keménygallérja szép lassan magába roskadt, és sima inge olvadozni kezdett, mint a hó, ha hirtelen langyos napsugár tűz raja. Cilindere alól sűrű cseppek indultak meg, és nadrágja csapzottan tapadt a térdéhez. Azért most már ment. Egyenletes léptekkel haladt a konzulátus felé. Mögötte ugyancsak egyenletes léptekkel egy gyapjas hajú, hosszú ember lépkedett egy úr társaságában, akinek a szemét enyhe kancsalság jellemezte. És valamennyiüket követte egy körülbelül száz főre tehető tömeg, amely Afrika fennállása óta először csodálhatta meg délután öt és hat óra között ezt a sötét jelmezbe öltözött tébolyodott külföldi urat, aki egy kis gömbölyű korporsót egyensúlyozott a fején. Az ötvenedik lépésnél Rockstein úgy érezte, hogy összeroskad. A tömeg hangosan biztatta, néhányan fogadásokat kötöttek, elsodort biciklisták kétségbeesetten csöngettek és ordították: „Balek! Balek!”.

De a tömeg nem törődött semmivel, és egyre nőtt.

Deranzsirt állapota dacára, miután egy pohár frissítőt megivott, Rockstein úr korrekten tárgyalt a követtel. Bizonyos szerződéseket írtak alá, és megállapodtak abban, hogy Talugiban a király majd perfektuálja az adásvételt. Mr. Rockstein megnyugodva látta a konzulátus előkelő, modern berendezését. Nem várhatnak rá aggasztóan primitív viszonyok Talugiban, ha ez a kis ország ilyen elsőrangú képviselőt tart fenn Marokkóban.

Dr. Morbiczer, ez a megnyerő modorú, korpulens gentleman közben más ügyben is utasított egy tisztviselőt.

- Kérem, Hastings, doktor Roheim tanár úr részére sürgősen kiállítandó egy engedély, hogy öttagú kíséretével Talugiban tudományos méréseket végezhet az ország létszámához tartozó majomfajtákon. Hát kérem, Mr. Rockstein, azt hiszem, több formáság nincs hátra.

- Nagyon örülök, hogy megismerhettem excellenciádat - mondta őszintén Mr. Benjamin Rockstein, mert úgy érezte, hogy talpig derék diplomata ez a doktor Morbiczer főkonzul (v.b. t. t., a Talugi csillagos szalagrend nagy keresztiének tulajdonosa a sarlóval és a kutyákkal, postaügyi miniszter és koronaőr).

Visszafelé már a konzulátus által rendelkezésére bocsátott autón tette meg az utat, általános csalódására a palota előtt türelmesen várakozó tömegnek, amely időközben kétszáz főre szaporodott.

A Mammunia-hotel hallja egy világrész legfinomabb és legszebb vacsorázóhelye. Marokkó tulajdonképpen egész Afrika fővárosa és a Mammunia Marokkó legelőkelőbb szállodája. Tompa bordó fények, halk jazzmuzsika, kristályedények finom zöreje, félőrült, túlzó gazdagok ékszersodái, nőiruha-kreátorok selyemábrándjai, a legfinomabb francia illatszerek és a legjobb egyiptomi dohányból keveredő furcsa, kellemes odor, amihez a brokátfüggönnyel határolt hatalmas teraszon át mozdulatlan pálmakoronák, kaktuszok és oleanderek dekorációja adja meg a hangulatnak azt a csodálatos erőt, amellyel feledhetetlenül megmarad az emberben élete végéig, ha csak egyetlen estén át része volt benne.

Mister Rockstein, az újdonsült trópusi utazó első ámulatában állt a vörös szőnyeggel fedett lépcső utolsó foka felett, de mielőtt továbbhaladhatott volna, hogy gondolat nélkül elmerüljön ebbe a kellemes benyomásba, valaki megfogta a karját. Kis, kövér ember állt mellette.

- Mister Rockstein? - kérdezte olyan hangon, mintha kételyei lennének ebben.
- Rockstein Benjamin vagyok, Londonból.
- Coquelin vagyok. Detektív-főfelügyelő. Ön bizonyos bélyeg-
gek ügyében érkezett, ugyebár?
- Van ehhez valami köze a rendőrségnek?
- Feltétlenül. Általában a rendőrségnek mindenhez van valami
köze. Különösen Afrikában. Bizonyos egyének meg fogják kí-
sérelni, hogy kirabolják önt.
- Magam is számítottam arra, hogy a centenáriumsorozat kö-
rüli lárma fel fogja kelteni néhány tisztességtelen ember érdek-
lődését.
- Egy mai, értesülésünk szerint - mondta a kis kövér, és elgon-
dolkozva forgatta ujjai között Rockstein egyik kabátgombját,
mintha le akarná szakítani - a legveszélyesebb szélhámós-tár-
saság van az ön nyomában.
- Köszönöm a gondoskodást. Azt hiszem, sikerül majd elkerül-
nöm a szélhámósokat.
- Csak erre óhajtottam figyelmeztetni. A rendőrség természet-
esen résen van, de önnek is vigyáznia kell. Legyen óvatos min-
den új ismerősével szemben.

A kis emberke ezután magára hagyta. Rockstein elgondolkoz-
va ült le az egyik asztalhoz. Tangót játszottak, és a parketten
néhány pár lézengett. Nem volt harcos ember, sem az öklével,
sem fegyverrel nem tudott bánni, de nem ismerte a félelmet.
Vajon honnan fog közeledni a veszély? Mikor elindult Lon-
donból, már számított rá, hogy meg fogják kísérelni a vagyont
érő sorozat elrablását. De hát arra való az ember esze, hogy vi-
gyázzon magára.

Egy hölgy lépett be a főbejáraton, aki ismerősnek tűnt előtte.
Persze! A hajón látta. Rockstein a hajóút legnagyobb részét
fekve és nyögve töltötte el, távolról sem olyan állapotban,
amely hölgyekkel való megismerkedésre alkalmas. A hölgy

körülnézett a teremben. Úgy látszik, keres valakit. „Jó lenne megismerni”, gondolta a kereskedő.

Mintegy feleletül, Mary Baker egyenesen mister Rockstein asztalához ment és leült.

- Meg van lepve, ugye, hogy így egyszerűen idetelepszem?

- Tessék?

- Mondom: meg van lepve, hogy úgy egyszerűen ideülök, nem?

- De.

Rövid, kínos szünet állt be. Mit akar ez a nő? Nagyon csinos, szép ékszerei vannak és remek estélyi ruhája. Pontosan olyan, mint a regényekben szereplő kalandornők.

- Még a hajón megtudtam, hogy ön Mr. Rockstein, aki Talugiba utazik a híres centenáriumsorozatért. Én Mary Baker vagyok.

- Nevem Rockstein - mondta Benjamin, és kissé felemelkedett a székről. - Emlékszem, hogy együtt utaztunk a hajón is.

- Önnek kitűnő memóriája van - mondta őszinte elismeréssel Mary Baker, és Benjamin elpirult. Mit akar ez a nő? Mr. Rockstein vallásos családból származott, és élénken emlékezett még az ótestamentumban kompromittált Putifárné esetére a jóformán serdületlen Józseffel. Hogy is mondta a detektív-felügyelő? Vigyázzon az új ismeretségekre.

- Miben lehetek szolgálatára, kisasszony?

- Semmiség az egész. Vigyen magával Talugiba.

Mister Rockstein meghökkent. Ez kissé erős volt.

- Sajnos szigorú utasításom van, hogy két, államrendőrségi detektíven kívül nem vehetek fel útítársat.

- Kár. Megfelezhettük volna a költséget. Végre is, ha mindketten oda megyünk, és vissza is jövünk, kár két autót bérelni.

- A különbség oly jelentéktelen.

- Gondolja, hogy közöttem és két államrendőrségi detektív között a különbség olyan jelentéktelen? Na mindegy.

- Ha nem vagyok tolakodó: miért utazik a kisasszony Talugi-ba?
 - Egy bélyegkereskedő megbízásából. A megmaradt készletből olcsón kapható sorozatokat akarja felvásároltatni. Én ugyanis egy nagykereskedő afrikai ügynökségét vállaltam.
 - Londoni cég? Azokat mind ismerem.
 - Ez új cég. Most alakult. Marivel és Gooks. A nő úgy hazudott, hogy Benjamin folyton elpirult. Egy Rocksteinnak hazudik bélyegekről! Ez olyasmi, mintha valaki el akarta volna hitetni az öreg Brehmmel, hogy a melegvérű emlősök gerinctelenek, és nem szülnek eleveneket. Most már biztos, hogy a hölgy szélhámos. Mégpedig átlátszó. Nem is ügyes. Nem is ravasz. De kedves.
 - Külön figyelmeztetem önt, Mr. Rockstein, hogy nagyon vigyáznia kell magára, mert szélhámosok fenik önre a fogukat. A bélyegkereskedő kis híján leesett a székről. Mit akar ez a nő? Ő figyelmezteti szélhámosokra?
 - Legyen nyugodt, kisasszony. Én minden szélhámoson nyomban átlátok. A figyelmeztetést mindenesetre köszönöm.
 - Nagyon szívesen. Viszontlátásra, mister Rockstein.
- A bélyegkereskedő még sokáig nézett abba az irányba, amerre Mary Baker eltávozott.

A bélyegkereskedőnek még jobban tetszik a nő

Doktor Morbiczer már huszonnégy órával előbb útra kelt az autóján, amelyhez ez alkalommal pótkocsi is volt kapcsolva. Előbb kellett odaérnie Talugiba, mint a vásárlónak. Társaságában volt egy göndör hajú, horgas orrú úr is, Paulsen nevű egyén, akivel Morbiczer őexcellenciája újabban szaporította Talugi köztisztviselőinek számát.

Taurirtig a gyönyörűen kiépített új afrikai műút vezet egy magas töltésen a Szahara homokdűnéi között. Itt váratlanul véget ér a bitumen, autó már csak tiprólánccal folytathatná az útját, mert futóhomok következik. Taurirt oázisában éppen ezért gyönyörű garázs volt, ahol az autókat leállították, és hatalmas tevepark is találtatott, hogy a további úthoz karavánt lehessen szervezni. Taurirt mozgalmas és jól jövedelmező oázis volt. Doktor Morbiczer is összeállította háromtagú karavánját, a pótkocsi tartalmát teherhordó öszvérekre rakatta, és tevén folytatta útját. Taurirtból elindulva, alig néhány órányi ügetés után egy sor homokpad mögött hat emberből álló karavánt pillantottak meg.

- Ha nem csalódom, az ott doktor Roheim expedíciója! - mondta Morbiczer doktor a vezetőjének. És nem csalódott. Ördöge volt. Valóban, doktor Roheim személyesen vezette a társaságot, amint ez a találkozásnál kiderült. A doktor tömzsi ember volt, szája széléig egy sebhely vonult végig, és valami külföldi egyetemen majomszakos tanár volt. Legalábbis ő így mondta. Morbiczer doktor barátságosan üdvözölte, jól ismerte Roheimet, hiszen ő adott engedélyt rá, hogy Tulagiban is kutathasson céljainak megfelelő majom után. A két úriember barátságos eszmecserét folytatott, de nem sokáig maradt együtt az expedíció és a követségi karaván, mert Roheimék letáboroztak, míg Morbiczer doktor folytatta az útját.

Mister Rockstein hatalmas Maybach kocsin indult útnak. A hallban két polgári ruhás rendőr várta, akik Talugiba fogják kísérni. A két detektív legnagyobb meglepetésére mister Rockstein egy fantasztikusan magas, valószínűleg vörös hajú ember társaságában jelent meg, akivel eddig még nem mutatkozott Marokkóban. A vörös ember szeplős volt, és állandóan bután vigyorgott.

- A titkárom, Mr. Brown - mutatta be óriási kísérőjét Rockstein a detektíveknek. A titkár közömbösen vigyorgott rájuk, kabátja belső zsebéből egy sonkás zsemlyét vett elő, és beleharapott. Ezután mind a négyen kimentek a Maybach kocsihoz, amely megindult a városon át, és keserves túlköléssel, félórai csigalassú csúszkálással keresztülvergődött a Suq gomolygó embertömkelegén, míg kiértek a városból. Innen indult el szelíd vonalú szőlődombok között a Szaharában folytatódó műút. A magas töltés széles fehér sávján szikrázó afrikai napfényben repült az autó, és a lehullott nagy szőlőlevelek sokasága bronz- és rőt színű borongással vonta be a lány vonalú szőlődombokat, amelyek Ain-Sallah előtt belepusztultak a Szahara végtelen homokhullámaiba. Rockstein már megtanulta a trópusi viseletet, és ő is abban az egy szál lenge vászonban volt, könnyű parafával a fején, mint a detektívek. Még így is úgy érezte, hogy izzik a teste a harmincfokos délelőttben. Brown úr nem vett tudomást a melegről, nyugodtan izzadt, és nyugodtan evett, később pedig arcára borította a Daily Heraldot, és úgy aludt, hogy horkolása elnyomta a motorbúgást.

- Nyugodt ember - jegyezte meg az egyik detektív.

- Sajnos - felelte Rockstein úr, aki nem szerette, ha egy angol gentleman a társaságban hangosan alszik.

- Tulajdonképpen hány bélyegből áll ez a sorozat? - kérdezte az egyik polgári rendőr.

- Huszonnégyből - adta meg a felvilágosítást Mr. Rockstein. - Tíz belföldi, nyolc külföldi és hat repülőposta-címlet.

- Ön már bizonyára látta fényképen.

- Láttam? igazán szép hamisítványok vannak forgalomban belőle. Hoztam magammal kuriozitásból egy aránylag tökéletes hamisítványt, amit a londoni Dietke et Co. készített, utánzatókat gyűjtő amatőrök részére. - Kihúzott a zsebéből egy levél-tárcához hasonló fehér bélyegtokot, és szétnyitotta. Különböző élénk színű bélyegek voltak sorba rakva benne, és a detektívek szájtátva nézték.

- Mennyit ér ez a sorozat?

- Ez? - Rockstein úr elgondolkozott. - Megérhet nyolc pennyt.

- Hm... És az eredeti sokkal szebb?

- Annyira nem szebb, hogy ön meg sem tudná különböztetni ettől.

- Mégis, mi a különbség a valódi és a hamis sorozat között?

- Negyvenkilencezer-kilencszázkilencven font tizenkilenc shilling, négy penny.

És nyugodtan rágyújtott egy cigarettára.

A kanyarban feltűnt Ain-Sallah üde pálmacsoportja, amelynek bejáratánál hatalmas benzinkút állt. Várniuk kellett, mert egy krémsárga színű kocsit tankolt éppen, és ők is benzint akartak felvenni. Mikor a beduin suhanc magasra tartva rázogatta a gumicsövet, hogy minden csepp a tartályba menjen, előkerült valahonnan egy bricsesznadrágos, rendkívül szőke nő, homlokára tolt autószemüveggel, és fizetett.

- Good bye, Mr. Rockstein!

Mary Baker volt. A bélyegkereskedő szertartásosan bólintott.

- Szép kocsit bérelt a kisasszony.

- Sajátom.

Benjamin tűzpiros lett. Tegnap azt hazudta önmagysága, hogy a bérautó költségei miatt szeretne együtt utazni.

- Ha nem történik defekt, holnapra Taurirtban lehetünk - csevegett tovább önmagysága. - Utazott már tévén, Mr. Rockstein?

- Sajnos, a londoni Cityben, különösen, ami a bélyegszakmát illeti, ritkán nyílik alkalom ilyesmire - felelte.
- Akkor sok kellemetlen élménye lesz - mondta Mary. - A tevét azért is nevezik a sivatag hajójának, mert olykor tengeribetegséget okoz. És úgy láttam, ön nem jól bírja a tengert.
- No igen... - zavarban volt. Ugratja ez a nő? - Az embernek ilyen kirándulásnál számolnia kell a nehézségekkel, bár nem lehet olyan veszélyes ez az út, ha ön egyedülálló hölgy létére vállalkozik rá.
- Engem jó lesz, ha megkülönböztet a többi nőtől.
- Megtörtént - mondta szomorúan Benjamin.

...Később, midőn kilencven kilométerrel mentek az országúton, és a krémsárga kocsi úgy vágott el hirtelen mellettük, mintha taligába sem venné a hatalmas Maybachot.

Mr. Rockstein tisztán hallotta, hogy Mary autójában szól a rádió.

Svéd ulánusok tűnnek fel

Óráról órára elviselhetetlenebb lett a meleg. A bélyegkereskedő úgy érezte, hogy tüdejét belülről perzseli a forróság, és ha becsukta a száját, porszemek csikordultak meg a fogai között. Láthatatlan tűhegyek cirkáltak itt a levegőben milliósámra, és lerakódva a szemöldökre, szőkére festették ezt a homlokdísz. Ahogy délebbre értek, a meleg óráról órára növekedett. A kereskedő végtelenül szomorúnak érezte testi állapotát.

Az alkonyi légáramlás spirálisban szállongó porfüggönyein át vörösen izzott a barátságtalan afrikai nap hanyatló korongja, sugarai haránt özönlöttek a sivatagra, apró árnyékot vetítve a homokhullámok mellé, és ettől a Szahara olyan lett, mint egy végtelen sakktábla.

Miután este értek Taurirtba, nem pihentek - csak amíg a vacsora tartott. Ez a hatalmas, mozgalmas oázis a műút végén, és a timbuktui karavánút kezdetén fekszik. Azonnal kaptak tevét, a vezetőt és az autót beállították a garázsba, és a felkelő hold már útban találta őket Arauan felé. A garázsban feltűnt nekik egy porlepte, krémsárga kocsi.

Taurirt körül szahariánok, trópusi katonák gyakorlatoztak.

A Marokkóból vezető bitumenfolyam Taurirt után, minden átmenet nélkül a homoktengerbe torkollt, és az utat csak fehér cölöpök jelezték a Szaharán. Mister Rockstein őszintén sajnálta, hogy a londoni Cityben a bélyegkereskedés sohasem kívánja meg, hogy az üzletemberek olykor tevehátra üljenek. Ebben az esetben most kevesebbet szenvedett volna, mert némi gyakorlat elviselhetőbbé teszi a szokatlan dolgokat. Még talán azt az érzést is enyhítené a rutin, amit a teve szőrzetéből az emberi testre emigráló bolhák tömege okoz. De még ennél is kellemtlenebb a bólogató teve hullámzó járásával, emelkedő és süllyedő hátával, amitől az utas elhagyott sajkának érzi magát

a viharos óceánon, és ezerszer megbán minden falatot, amit aznap lenyelt. Közvetlen előttük magányos beduin lépegetett tevén, burnuszát szorosan összefogva magán, a rohamosan hűlő éjszaka ellen védekezve. Hátra sem nézett, pedig hallania kellett a karaván közeledését. Mister Rockstein enyhe borzongással nézett körül. A Szahara! Micsoda ember lehet itt előtte a beduin, micsoda félelmetes, mitikus, idegen fajú trópusi hős, aki ilyen nyugodtan üget éjszaka egyedül ezen a roppant, félelmetes részén a földnek. Mikor ideért gondolatban, a félelmetes, mitikus, idegen fajú trópusi hős visszafordult, és így szólt:

- Halló, Mister Rockstein! How are you! Mary Baker volt! Benjamin görcsösen ragadta meg a teve mindkét púpját. Állandó émelygése váratlan szédülésekkel párosult, és úgy érezte, hogy nyomban lezuhan ebből az ijesztően magas és állandóan viszkető pozíciójából.

- Ön imponál nekem, Mister Rockstein. Bármelyik citybeli kollégája már régen hazaszökött volna.

- Meglep, hogy itt látom, kisasszony...

Mr. Rockstein gondolkozott. A nő természetesen tudta, hogy mögötte jön a karaván, ezért nem gondoskodott kíséretéről. Kár, gondolta a kereskedő, hogy ez a nagyszerű nő szélhámos. És mit gondolt ezalatt a nő? Azt gondolta, hogy kár. Végre egy férfi, aki más, mint a többi. Kellemes arcú, halk modorú és valószínűleg igen finom lelkű, szóval amilyen végre megfelelne neki, Mary Bakernek. És ez a férfi bizonyára sértő dolgokat gondol róla. És joggal. Milyen egyszerű lenne néha az élet, ha az emberek becsületesen közölnék egymással gondolataikat. De ehelyett mindenféle hülyeségeket beszélnek. Például ilyeneket.

- Ön egyedül megy Talugiba... kedves Mary?

- Azt reméltem, megengedi, hogy kíséretének védelme alá helyezzem magam.

- Nem hiszem, hogy lenne becsületes angol állampolgár, aki ezt a kérést megtagadná egy hölgytől.

Előtűnt a hold. A karaván tagjai dideregve burkolóztak köpenyeikbe, burnuszaikba, a hőmérséklet mínusz alá szállt, úgy-hogy a körülöttük kezdődő alfafű-sztyeppén dérlerakódás csillant meg itt is, ott is.

- Átkozott vidék - mormogta Rockstein. — Egyszer nappal megsül az utas, másszor éjjel megfagy. Az ember nem tudja, mitől óvakodjon jobban, a déltől vagy az éjféltől.

- Én megmondhatom önnek, mitől óvakodjon legjobban a furcsa klíma alatt.

- Nos?

- Morbiczertől.

Hajnalra Mahrukba értek, úgy átfázva és olyan rekedten, hogy szibériai utasoknak is beillettek volna.

Milyen más egy oázis, ha nem vezet rajta műút keresztül! A kis liget gócpontjában három vályogház állt: a csendőrlaktanya, amelyben a kéttagú helyőrség lakott, a posta és távíróhivatal, mellette a vendéglő. Ezenkívül három-négy, piszkos rongyokból sátorrá vert arab duár és egy baromfiól tartoztak a helységhez. Néhány, kenderszívástól elhülyült arab heverészett a fűben, és a legyeknek elképzelhetetlen tömege zsongott mindenfelé. Az ivóban a konyha kihűlt olajos ételeinek a szaga összekeveredett a borszeszlámpa illatával. Ez a pihenés egyáltalán nem volt üdítő. Azért mégis itt kellett tölteni a legforróbb nappali órákat. Három függönnyel elválasztott helyiség állt rendelkezésre. Mr. Rocksteinnek úgy rémlett, mintha több éve utazna már minden cél nélkül.

Alkonyatkor folytatták útjukat.

És hajnalban a vezető néhány távoli, elszórt paratölgyre mutatva így szólt:

- Az már ott Talugi kezdete. Még nem a határ, de azok a fák azt jelentik, hogy a Niger közelébe értünk.

Itt-ott bozótok is feltűntek, a laza port vöröses, agyagos talaj váltotta fel, és egy dombra érve megpillantották a távolból Arauan-oázist, amely már Tondolos király uralma alá tartozott, és a Niger egyik holtága mentén feküdt. Mielőtt azonban ezt az oázist elérhették volna, néhány sátrat fedeztek fel, kipányvázott tevékkel a háttérben. A lehorgonyzott sivatagi hajók teleszkópszerűen imbolygó fejeikkel szelíden kérődztek. Bizonyos doktor Roheim expedíciója volt ez, azért jöttek ide, hogy afrikai majomfajtákon méréseket végezzenek.

Arauan közelében megdöbbenő dolog történt. A szaharai oázisból váratlanul egy szakasz svéd ulánus tört ki rohamléptekben, és kezükben kivont dobverőkkel rohantak az érkező karaván felé. A tevék vadul rángatni kezdték zablájukat, és rémülten kirúgtak. A karaván tagjai döbbeneten néztek sorsuk elé. Az ulánusnak öltözött négerek azonban nem támadtak, hanem felfejlődtek az érkezők előtt, és soraikból egy horgas orrú, gyapjas hajú úr vált ki, akiről csak nehezen lehetett megállapítani, hogy európai-e, vagy bennszülött. Nagyon elegánsan volt öltözve: dohányszínű hálóköntösbe, amelyhez stílszerűen fekete keménykalapot vett fel. Mélyen meghajolt hadai élén, és Rocksteinhez fordulva így szólt:

- Paulsen vagyok, belügyminiszteri titkár. Öfelsége dísztestőrezredének az élén van szerencsém üdvözölni önöket Talugi földjén. Háromszoros hurrá önökre!

Paulsen saját maga választotta ki az öltözkét Morbiczer szakzerű útmutatása alapján. A négerek ruháit Marokkóban vásárolta a konzul egy színtársulat csődtömegéből. A színtársulat a Stockholmi lány című operettbe bukott bele, így kerültek a kék színű svéd lovas-uniformisok Talugi egyszerű népére. Hogy fegyver is legyen náluk, Morbiczer néhány dobverőt is kiosztott közöttük a felvásárolt csődtömegből. A konzul egyenesen azért utazott előre, hogy Talugi némi fényt nyerjen az előkelő idegen látogatása alkalmából. Ezt a király kívánta így, és Mor-

biczér doktor úgy érezte, hogy neve Potemkin mellett fog szerepelni a világtörténelemben.

És másnap délelőtt tizenegy órakor (talugi időszámítás szerint) Rockstein karavánja megérkezett a fővárosba. Őfelsége barátságosan integetett felénk a Stamis-Watson gyártmányú vekkerrel, és lábán ott díszlett az ünnepélyes alkalmakra szóló fél csizma. Üdvözlő beszéde rövid volt:

- M Shamba el Glaua óvjon benneteket Talugiban. Én is óvni foglak benneteket, ha ajándékokat hoztatok nekem. Beszélhetek.

Azonban hiába beszéltek volna, mert őfelsége hátat fordított, és megindult vissza a falu felé. Az egész népség követte. Az idegenek számára néhány gyönyörűen kitakarított kunyhót bocsátottak rendelkezésre, de ezek egy pillantást vetve a kunyhók belsejébe, nyomban sátrakat vertek. Minden eddigi kinszenvedés eltörpült Rockstein szemében, miután öt percet időzött Talugiban. A szemétdombok, a vedlett szőrű, csontvázszerű, vak kutyák, a harcosok testen megavasodott kókuszolaj párolgó bűze a forróságban és a Niger felől özönlő szúnyograjok elviselhetetlenül fokozták a szenvedést.

Délután a főnök kunyhójában létrejött az adásvétel. Mister Rockstein magával vitt egy aktatáskát, egy nagyítót és egy csekket. A nagyítóval megnézte a király által elébe rakott sorozatot, és konstataulta, hogy valódi. Azután a belső zsebéből, ahol bélyegutánzatait tartotta a világos tokban, előhúzott egy sötét tokot. A sötét tokba betette a valódi sorozatot, és a vagyont érő bélyegeket tokostól együtt az aktatáskába csúsztatta, az aktatáskát lezárta, és a csekket átadta őfelségének.

- M Shamba áldása legyen a papíron - és még hozzátette lehunyt szemmel: - Apropos, hogy áll most a font?

Morbiczér doktor közölte az árfolyamot őfelségével. A király megveregette Mr. Rockstein vállát:

- Az ország vendége vagy egy hétig, jól szituált idegen.

- Minden vágyam teljesülne ezzel - felelte Rockstein -, de sajnos már reggel vissza kell fordulnom.

- Nos, annyi baj legyen - nyugodott bele a király.

...Este lett. Mr. Brown nyitott szájjal aludt, és így tátott ajkainak hatalmas öblébe egy meggondolatlan dongó repült bele. A roppant fogazat összecsapódott, és a dongónak vége lett. A vörös óriás kedvetlenül krárogott, és már folytatta volna az alvást, ha nem nehezedik egy kéz a vállára. De egy kéz nehezedett a vállára. Rocksteiné volt.

- Elérkezett a maga ideje, Mr. Brown -mondta suttogva. - Itt az aktatáska. Ebben egy fekete tok van ötvenezer font értékű sorozattal. Maga húsz éve van a Rocksteinek szolgálatában, és többször bizonyította be, hogy ennél többet is magára lehet bízni. Most ide hallgasson: a kunyhó hátsó lapján kicsúszik. Senki sem fogja észrevenni. Leoson a folyón, elköt egy csónakot, és észrevétlenül elszökik. Maga cambridge-i vezérevezős volt, Brown. De a Nigeren lefelé negyvennyolc óra múlva még egy kocaevezős is Timbuktuban van. Ott átadja ezt az aktatáskát az angol katonai attasénak, és sürgönyöz nekem Mahruk-oázisba, hogy minden rendben ment-e. Ott várom az értesítést.

- Mr. Rockstein! Büszkévé tett!

Még sokáig suttogtak. Jóval éjfél után sikerült csak Rocksteinnek a férgek, az atmosféra és egy szőke nővel kapcsolatos gondolatai miatt elaludni.

És harminc perc múlva Brown úr a cambridge-i aranyidőkre emlékeztető buzgalommal evezett lefelé a Nigeren.

Egy expedíció vágatásba kezd, egy másik elindul

Reggel volt. A bélyegkereskedő tábora szedelőzködött. Felmálházták az öszvéreket, itatták a tevéket, botok puffantak, emberek szitkozódtak, állatok bőgtek.

Mary Baker egy kunyhónak dőlt, és rúzsozta magát.

- Nos? - kérdezte Mr. Rockstein - vett valamit a királytól?

- Nem. Meggondoltam magam. Abbahagyom a bélyegkereskedést.

- Azt hiszem, okosan teszi - mondta némi malíciával Mr. Rockstein.

Ezalatt Paulsen nyugtalanul járt összevissza a táborban. Hol az a bamba vörös? Hová tűnhetett? Gyanúja nőtt, midőn Rockstein semmiféle elővigyázati intézkedést nem tett a csomagolásnál. Nyugodtan társalog azzal a nővel, aki érthetetlen módon beleüti az orrát ebbe a dologba. Hol az aktatáska? A Niger sebes sodrába bámult. Gyanúja határozottabb formát öltött. Elvegyült a parti bennszülöttek között. Hogy? Ndsa bárkája eltűnt?... Többet nem kérdez. Tevét még úgy nem rugdos-tak a bordáján két sarokkal és nem verték úgy a fejét revolver-csővel, mint azt a szerencsétlent, amelyiken Paulsen galoppo-zott egy bizonyos expedíció táborhelyéhez, ahol állítólag maj-mokat fognak mérni.

Ezalatt Rockstein kis karavánja nyugodtan haladt Arauan felé. A karaván elején a bélyegkereskedő ügetett Mary Bakerrel élénk társalgásba merülve.

Váratlanul, abból az irányból, amerre tegnap a sátrakat látták, tevés alakok vágattak el mellettük a legőrültebb galoppban, élükön egy köpcös, sebhelyes arcú emberrel. Csak két pillana-tig kerültek egymás mellé, de Rocksteinnek a hátgerincén vég-gigfutott a hideg attól a tekintettől, amellyel a sebhelyes ügetés közben ránézett. Azután elnyelte az expedíciót egy hatalmas porfelhő.

Arauban ismét megpihentek. Mikor Rockstein a tükörbe nézett, megdöbbsent attól, hogy milyen markáns lett az arca. Legalább két kilót fogyott. A közérzete rossz volt, és úgy érezte, hogy egy falatot sem lenne képes lenyelni.

- Itt maradunk éjszakára - mondta a két detektívnek.

- Ne tegye - kérlelte a lány. - Erőltesse meg magát, hogy minél hamarabb kiérjünk erről a civilizálatlan vidékről a maga vagyont érő bélyegeivel.

Mr. Rockstein hosszan nézett a lány arcába:

- Mondja, nem tűnt fel önnek, hogy az én vörös titkárom nincs közöttünk?

- Csakugyan! Hová lett? - Egyedül voltak a vendéglő sarkában egy asztalnál.

- Már Marokkóban megmondtam önnek, hogy el voltam készülve bizonyos veszélyekre, tehát kész tervvel jöttem. Az akatatskát még tegnap éjjel magához vette ez a Brown, aki valamikor vezérevezős volt, és elindult a Nigeren lefelé Timbuktu-ba, ahol biztos kezekbe adja le a táskát. Mahrukba kábelezni fog nekem az eredményről. Miután minden gazember velem foglalkozott, Mr. Brown biztosan kicsúszott a figyelmükből. - A lány arca felragyogott. Úgy látszik, a lány mégsem színészkedik. De akkor miért hazudott annyit?

- Gratulálok! Zseniálisan csinálta!... De... ma reggel feltétlenül észrevették azok, akik magát figyelték, hogy Brown eltűnt.

- Tegnap este óta egérutat nyert. Ezek után láthatja, hogy nem sietős az utunk.

Másnap reggel Rockstein nem érezte jobban magát, de azért útra keltek. Miután a bélyegügy lezárult, mintha valami felengetett volna Benjamin és Mary között.

- Lehet, hogy a láb leveri két napra a lábáról, jó lenne, ha addig Taurirtba érnénk.

- Talán elérjük. De ha beteg leszek - fűzte hozzá féltréfával -, remélem, ápol?

- Remélheti.

Piszkos, lila színű alkony fogadta őket Mahrukban, amelyet a harmatlan zord, sűrű porfátylai még sivárabbá tettek.

Mr. Rocksteinnek le kellett feküdni. Egy napja már csak kinint evett. Bágyadt volt, és fájt a feje. A kis fogadó férges, piszkos fürkájében csináltak fekhelyet a számára, és a függönnyel elválasztott szomszédságba került Mary. A harmadik férőhely a két detektív számára volt fenntartva, de ezek lementek az ivóba kártyázni. Mary egészséges volt, de izgatott, Rockstein beteg volt, és nyugodt.

- Ha szerencsésen Timbuktuba ért Brown, már itt lehetne a sürgőnye - mondta idegesen Mary.

- Én nem aggódom - nyugtatta meg Rockstein.

Ebben a percben kopogtak. Beduin suhanc lépett be:

- Sürgöny Mr. Rocksteinnek.

- Na látja - szólt a beteg. Miután a küldönc kiment, átadta a sürgőnyt Marynek:

- Legyen szíves, vigye az ablakhoz, és olvassa el. - Már sötét volt a szobában. Mary az ablakhoz sietett, reszkető kézzel feltépte a sürgőnyt, és hangosan olvasta. Ez állt benne: „Timbuktu előtt megtámadtak, aktatáskát elrabolták, vezetőjük sebheyles arcú ember, szerencsésen megérkeztem: Brown.”

Finom zörrenéssel esett a sürgöny a földre. A lány rémülten meredt Rocksteinre. Megdöbbenve látta, hogy ez nyugodtan babrál egy kinin-kapszulával, lenyeli, vizet iszik rá, és azt mondja:

-Brrr...

Szent Isten! Ez megőrült! - gondolta.

- Mr. Rockstein! Nem érti?! Az aktatáskát elrabolták!

- Vége. Mit csináljak?

- Azonnal lemegyek és szólok a detektíveknek... Sürgönyö-zünk...

- Ne menjen, kérem, sehova. Fenntartom magamnak a jogot, hogy ügyeimben magam intézkedjem. Ha jónak látom.

- De hát minden perc távolabbra viszi őket a bélyegekkel...

- Jöjjön közelebb, és üljön le, kérem. Szeretném, ha bízhatnék magában, Mary. Beszéljessünk.

- Ön most beszélgetni akar? Közben Isten tudja, hol van az ötvenezer font sterlinget érő sorozat?

- Az említett sorozat itt van - mondta, kihúzta zsebéből a fekete tokot, és szétnyitotta. - Csak nem képzelem, hogy azt kiadom a kezemből? Jól tudtam, hogy ha Brown eltűnik az aktatáskával, minden gazember utánaered, és akkor én így a kabátom zsebében nyugodtan vihetem az igazi sorozatot. Az aktatáskában egy világos tok volt a hamisítvánnyal. - Mary nevetni kezdett, és nevetett, nevetett, úgy, hogy a könnyei potyogtak belé, észre sem vette, mit csinál ezalatt Rockstein. Rockstein ezalatt megcsókolta a lány alsókarját.

- De most azután igazán sietnünk kell, hogy elérjük Marokkót, legalábbis Taurirtot - mondta Mary.

- Legyen nyugodt - felelte Rockstein -, két napnál előbb nem lehetnek itt, és mi holnap reggel megyünk tovább.

A sors nem így akarta.

Mr. Rockstein nem nevet utoljára

Reggel minden bejelentés nélkül magas vendég érkezett, a sivatag korlátlan ura és parancsolója: a láz. Szó sem lehetett arról, hogy tevére üljön a bélyegkereskedő. Önkívületben feküdt, mozdulatlanul, összeráncolt homlokkal, csukott szemmel. Ez a lázroham eltarthat egy napig, de eltarthat két hétig is. Múltak az órák. A lány kétségbeesetten ült Benjamin ágya mellett, és gondolkozott. Akik bélyegrablással foglalkoznak, azok bizonyára értenek is hozzá. Ha értenek hozzá, akkor hamar rájönnek, hogy hamis bélyegeket loptak. Valószínű, hogy ebbe nem fognak belenyugodni, és utánuk erednek. Lehet, hogy holnapra ideérnek. Az oázisban csak a két detektívre lehet számítani. A bennszülött kísérelőktől megölhetik őket. Reggel, ha eszméletlenül is, felteszik egy tevére Rocksteint. Tovább nem szabad várni.

Idáig ért gondolataiban, mikor kopogtak az ajtón. Beduin küldönc lépett be, és csomagot adott át Marynek, amelyhez levél volt mellékelve. A csomagból aktatáska hullott ki, az aktatászkából egy világosszürke tok, hamis bélyegekkal.

A levélben ez állt: „Jó tréfa volt. De most kérjük a valódi sortozatot, vagy érte jöjjünk?”

Dermedten ült. Repülőgépen jöttek?

Nem találta el. Pedig egyszerű volt az eset.

Timbuktu felől a kedvező terepviszonyok szerint kanyargó karavánutat átló vonalban egy ösvény szelte, amit a bennszülöttek és rablók használtak, mert a hatalmas schotton vezetett keresztül, és jól kellett ismerni a sós ingoványt annak, aki itt vágott át. Még így sem érhatték volna a rablók utol Rocksteint, ha nem pihen Arauanban és itt Mahrukban is egy teljes napot. Mary az ablakhoz lépett. Sebhelyes arcú, tömzsi ember állt szemben, és mereven, ridegen nézett rá. Mary tudta, hogy a kezükben vannak. Legokosabb lenne egyszerűen átadni nekik

a bélyegeket. Úgy látszik, ők is szeretnék elkerülni a lövöldözést, ezért küldték az ultimátumot. Némi humorérzéssel, viszontbosszantásul, felszerelve a hamisítvánnyal. Igazuk van. Itt nem zavarhatják meg őket. Ráérnek tréfálni. Ráérnek a támadással várni estig. De ha kedvük van, ráérnek holnapig is.

- Ráérünk akár holnapig is - mondta Verhagen a társának. - Ha valamelyikük megpróbálja elhagyni a házat, leütjük. És miért ne menjen simán a dolog. Nem szeretnék újabb emberéleteket a számlámon. Remélem, van annyi eszük, hogy nem provokálnak. Az estét mindenesetre megvárjuk. Az az egy óra már nem számít. Ha addig nem jön meg az eszük, rajtuk ütünk. Az emberek a ház körül tartsák nyitva a szemüket.

Az oázis nem vett semmit észre a marcona, új jövevények szándékából. Arab suhanc öszvértaligán zöltséget hozott a vendéglősnek, a vendéglős éppen egy hordót gurított át az úton a posta felé, és két kisgyerek kergetőzött a banditák körül. Egy teljes óráig vártak. Mikor besötétedett, minden oldalról behatoltak a házba. A két detektív még mindig kártyázott. Éppolyan ártatlan, jóhiszemű lények voltak, mint a kergetődző gyermekek. Az egyik bemondott, a másik kontrázott, de a játékot egy időre megakasztotta az a körülmény, hogy néhány irtózat csapás zúdult a fejükre, amitől eszméletlenül zuhantak az asztal alá. Johnson három banditával az ivóban maradt, és revolverrel tartották sakkban az ott-levőket. Verhagen és Paulsen lövésre kész pisztollyal behatoltak a fürkébe. Az eszméletlen bélyegkereskedő ott feküdt az ágyon. A nyitott aktatáska és a szürke tok a hamis sorozattal a földön hevert, úgy, ahogy Mary leejtette. Kikutatták az eszméletlen embert, a ruhákat, a málhákat, a másik fürkét, de a fekete toknak nyoma veszett. Paulsen gypjas haját tépte dühében, Verhagen káromkodott.

- Te! Hová tűnt a nő?! - kérdezte hirtelen a nagyorrú. Egy pillanatig összenéztek.

- Mikor körülfgottuk az épületet, itt állt az ablaknál!

Le az ivóba! Nem is kellett sokáig vartatni a kocsmárost. Ő nem tudta, miről van szó, csak annyit tudott, hogy a hölgy ötven frankot adott neki, hogy gurítsa át hordóba zárva az úton. Ennek egy órája lehet. Ő átgurította. Ötven frankért neki ez nem munka. Verhagen üvöltött! Ez a nő egyszerűen megvárta a kedvező pillanatot, és kivette szájukból a megsült pecsenyét. Utána!

...Másnap reggel Rockstein magához tért lázrohamából. Első tekintetével Maryt kereste. Azután a zsebébe nyúlt, ahol a fekete tokot őrizte. Ernyedten hullott le a keze, és üres szemekkel bámult maga elé. Kirabolták. És e pillanatban talán legkevésbé az fájt neki, hogy minden fáradsága, szenvedése és igyekeve hiába volt. Mondom, ennek az ostoba embernek most kevésbé ez fájt, amit legjobban az bizonyít, hogy döbbenten és nagyon szomorúan ezt suttogta: Mary...

Azután megjelent a szobájában a két bekötött fejű, megnyúlt arcú ember, a detektívek. Ezek közben kinyomoztak mindent. „Rekonstruálták a bűntényt.” És mikor a beteg csodálkozó pilantása a földön heverő aktatáskára és a szürke tokra hullott, elmagyarázták a beduin szolga vallomása alapján, hogy ezt egy sebhelyes arcú úr küldte vissza, és Mary Baker hordóban távozott, banditák rohanták meg a házat. A bölcs detektívek szerint a nő valószínűleg a cinkosa volt a banditáknak, és kijátsozta őket, de az is lehet, hogy a saját szakállára dolgozott, vagy más bandához tartozó bűntársai lehettek a közelben.

...Rockstein már régen nem figyelt oda. A detektív felvette az aktatáskát, és a szürke tokot nyolcpennys értékével átnyújtotta Rocksteinnek, aki lassan öltözködött. Nem érdekelte a bélyeg. Úgy érezte magát, mint akit nagyobb kár éjt, mint 50. 000 font sterling.

Az expedíció ismét vágtat

A marokkói rendőrség zavartan bámult két különböző sürgönyre. Az egyik így szólt: „Állítólagos Mary Baker, körülbelül százhatvanöt centiméter magas, hozzávetőleg szőke, feltételezhetően krémszínű autóval, előreláthatólag Taurirt felől útban az elrablott Talugi-centenárium-sorozattal, ötvenezer font sterling értékben, feltartóztatandó és őrizetbe veendő.”

A másik sürgöny így szólt: „Verhagen, sebhelyes arcú, tömzsi, többszörösen büntetett, körözés alatt álló egyén társaival, drapp színű Bugattin, az elrabolt centenáriumsorozattal marokkói országúton menekülésben. Csak leggyorsabb intézkedés kecsegtethet sikerrel.”

Egyik sürgöny alatt sem szerepelt feladó. Coquelin főfelügyelő először megvakarta a fejét, azután sanyarú diadallal mondta:

- Pedig én figyelmeztettem azt az angolt. Szép napunk lenne, ha Verhagent elfognánk. De ki az a krémszínű nő? Azonnal intézkedjék, hogy a riadókészültség végigszaladjon Taurirtig, és ha lehet, mind a két körözüvényt foganatosítsa... - Sokáig töprengett. - Sajnos, ha a gazembereknek jó az autójuk, visszafelé egérútjuk van. A sivatagba nem mehetünk utánuk.

- Látja, mindig mondom, hogy Ain-Sallahnál vagy Taurirtban nagyobb rendőrlegénységet kellene készenlétben tartani - felelte Piccard kapitány.

- Hopp! Beszélek Gravesszel!

Coquelin elrohant, és beszélt Gravesszel.

A hajnali nap első hűvös sugárszirmait bontogatta, amikor egy portól belepett, lihegő, rekedt nő rohant be a taurirti garázsba.

A garázs előtt agyonhajsolt teve ereszkedett félholtan, reszke-
tő csülkeire.

- A kocsim... - kiáltotta a nő rekedt, sípoló hangon a garázs-
mesternek, miközben ledobta magáról a burnuszt. - Vezesse a
kocsit a benzinkúthoz, szivattyúzza tele a tartályt, és várjon.
Öt perc múlva jövök. - A garázmester végre felismerte a
krémsárga kocsi tulajdonosnőjét. No, ennek szép útja lehetett!
- Nem tudja - folytatta Mary -, melyik dr. Roheim és társainak
kocsija?

- Dehogynem! Itt áll ni, ez a drapp Bugatti, a legnagyobb kocsi,
ami az idén a kezem alá került. - Közben kiengedte a féket, és
lassan gurítani kezdte Mary kocsiját. A nő átrohant a szemköz-
ti épületbe. Az amúgy is gyéren lakott oázisban még senki sem
volt talpon, csak a postamester, öt perc sem telt bele, és már a
kormánynál ült. Azután nekifutott a kocsi! A lány gondolko-
zás nélkül fokozta a sebességet. Hiszen, mikor tevéjén beért
Taurirtba, távoli dűnék mögött már feltűntek az üldözői. Ain-
Sallah előtt nem remélhet segítséget. Esetleg ott sem. Két-há-
rom csendőr nem védelmezheti meg...

Száztíz kilométerrel siklott a teljes napsütésben vakító fehér
országúton. Körülötte a hullámszó, sárga Szahara. Gyomra
émelygett, halántékán belülről dörömbölt a vér, és még csak
fokozni... fokozni próbálta a sebességet, amúgy is végkimerült
állapotában, halálra szántan és kétségbeesetten. Vászonruhájá-
nak zsebében a fekete bélyegtok mellett ott volt a revolvère is.
Vajon lesz-e ereje hozzá elsütni egy ember felé?...

A fordulóban megbillent a kocsi, és úgy kifarolt, hogy kis híján
nekivágódott a műút korlátjának, de szerencséje volt...

...A taurirti garászból hat ember gurította ki a Bugattit, megkö-
szönve a garázmester felvilágosítását, a szóke hölgyet illető-
leg. Azután megkezdődött az üldözés. Pontosan húsz perc

múlva felharsan a Bugatti utasainak diadalordítása: távolban feltűnt az üldözött kocsi. Az autó csak gép, nem képes csodákra. Egy két és fél literes sportkocsi nem tarthatja sokáig a távolságot egy ötliteres Bugatti előtt. A hatalmas héja egyre közelebb keringett a rémülten menekülő krémsárga kis veréb mögött, és már látszott, hogy körülbelül hol fog lecsapni rá. Mary kétszáz méterrel a Bugatti előtt megadta magát. Fékezett, és zsebre dugott kézzel kiállt az országút közepére. A Bugatti csak megállt mellette, és hat ember nézett rá szótlanul. Mary vállat vont, lebiggyesztette a száját, elővette zsebéből a fekete tokot, és átnyújtotta Verhagennek. Ez egy pillantást vetett tartalmára, zsebre vágta, és győzelmesen kiszállt a kocsiból.

- Megkímélhette volna magát és bennünket a fáradságtól - mondta vigyorogva. - Elismerem, hogy ügyes munka volt. Ha akarja, ezentúl együtt dolgozhatunk.

- Semmi kedvem magával együtt dolgozni. Gazember!

- Csak ne jártassá a száját, fiam, mert megjárja! - mondta Verhagen inkább fölényesen, mint dühösen. - Azt nem fogja csodálni, ugye, ha megakadályozzuk abban, hogy kopókat csődítsen a nyomunkba. - Odament a sárga kocsi hűtőjéhez, néhány gyakorlott mozdulattal kicsavarta az olajcsapot, leeresztette a vizet is, azután gúnyos vigyorral szalutált. - Szerencséje, hogy nem vagyok bosszúálló. Kellemes tűnődést.

A Bugatti egyetlen szökkenéssel folytatta az útját. Mary leült a kocsija sárhányójára, rágyújtott egy cigarettára, és a bandita tanácsa szerint igyekezett kellemesen tűnődni. Később arra jött egy kis csukott Citroen a kormányzóság egyik tisztjével, és ez készséggel befogadta kocsijába Maryt, aki Marokkóba akart jutni, ahol majd afelől is intézkedik, hogy bevontassák szerencsétlenül járt kocsiját.

A Bugatti pedig rohant. Ain-Sallahnál leállítják a kocsit, és a szőlőhegyeken át gyönyörűen bejutnak Marokkóba, ahol könnyen elbújnak. De még Ain-Sallah előtt hatalmas fekete kocsi közelgett örületes tempóban és fertelmes szirénázással.

A rendőrség! A Bugatti sofőrje bravúrosan fordult meg, és már száguldottak vissza Taurirt irányába. Nincs semmi baj! A nagy gép gyors ugyan, de nem éri el őket. Százhuszonöt kilométerrel suhantak az üldözők elől... Előkerültek a revolverek is. Ha Taurirtnál a khemfrai úthoz érnek, akkor a világ összes rendőre sem fogja el őket. De mi ez?! A fordulónál artikulátlan sikollyal úgy fékezett a kocsi, hogy a benn ülők egymásra dőltek. Egy osztag szaharián katona tartotta megszállva az utat, és az út mentén mindenfelé csak úgy hemzsegett a katonaság. Mi ez? A dolog úgy fest, mintha órájuk várnának, mert fegyveresek tömege fogja körül azonnal az autót, revolvercsövek táncolnak az arcuk előtt, a sofőrt már kötözik is, Verhagen valamit mondani akar, de akkorra pofont kap, hogy elszédül, és közvetlenül mögöttük sikolt már a sziréna. Az irtózatos kavarodásban alig tud továbbjutni a kis Citroen. Még kész szerencse, hogy néhányan felismerik benne a kormányzóság tisztjét, és sietve utat csinálnak...

Minden jó, ha vége van

Mr. Rockstein elsősorban a Mammunia-szállóba siett, és rendbe hozta magát. Ő is tudta már az örömhírt, a bélyegek a rendőrségen vannak, mégsem dalolt, nem is mosolygott, sőt inkább szomorúnak látszott. Öltözködés közben igyekezett megmagyarázni magának a dolgot. Mikor a banditák jöttek, a bélyegek már nem voltak ott. Mary elmenekült velük. Most elfogják a banditákat, és náluk van a sorozat. Mi lett Maryvel? Cinkosa Verhagennek, vagy őt is kirabolták, esetleg megölték? Morbiczer dr. eltűnt.

- Gratulálhat, uram! - kiáltott Coquelin büszkén, miközben Rockstein belépett hivatali szobájába. - A rablott kincs előbb került a kapitányságra, mint ön. Mellesleg hálásak vagyunk a bélyegügynek, mert kezünkre juttatta Verhagent a bandájával. Pickard kapitány az ablaknál állt, és kinézett.

- És mi történt azzal a bizonyos hölgygel?

- Az autóját a rendőrség bevontatta, és tisztázott mindent. A hölgy elrabolta a bélyeget, és menekülés közben Verhagenék karmaiba került. Miután ott maradt kifosztva, megszökött. Reméljük, horogra kerül. És Morbiczer konzult is megkeressük még. A kivételes esetre való tekintettel minden formalitás mellőzésével kiszolgáltatjuk önnek a bélyegeket.

- Köszönöm - mondta Rockstein, és átvette a fekete tokot. Szétnyitotta, és szomorúan nézte a bélyegeket. Azután közelebről nézte őket. Majd az ablakhoz ment, megdörzsölte a szemét, és újra nézte.

- Valóban megér ez a sorozat ötvenezer fontot? - kérdezte Pickard.

- Nyolc pennyjével szállítom önnek - felelte Rockstein, és letette a főfelügyelő asztalára a bélyegeket. - Ez a sorozat ugyanis Londonban készült a Dietke et Co.-nál. Hamis.

- Hó... hogy? - kérdezte Coquelin, és elfehéredett. - Az nem lehet!

- Nyugodjon bele, kérem. A sorozat olyan hamis, mint egy menyecske. Ehhez én értek valamit.

A detektív kétségbeesetten dörzsölte a homlokát:

-Várjon, uram... Ön azt mondta, hogy a fekete tokban volt az igazi és a szürkében a hamis. Nem?

- Így volt.

- Most a fekete tokban van a hamis, ezek szerint... Hol van uram, a szürke tok?

Most Rockstein fehéredett el, és leült. Gyorsan elővette a sokszor lebecsült szürkét.

Nem kellett sokáig vizsgálódnia. Nézte, nézte, azután valami furcsa, boldog mosoly jelent meg az ajkán. Végül kihúzta magát, és szigorúan így szólt:

- Miután ez a sorozat kétségtelenül a valódi Talugi-centenárium huszonnégy darabja, felszólítom önöket, hogy mindazt vonják vissza, amit az elmúlt huszonnégy órában Mary Baker kisasszonyról gondoltak.

- Uram! - adta meg Mr. Coquelin a választ - Afrikában a rendőrség nem von vissza és nem gondolkozik. Ha ön idealizálni óhajtja a hölgyet, elsősorban mondja meg, hol található?

- A rendőrségen - mondta Pickard, aki még mindig az ablaknál állt. - Most lépett be a kapun.

Néhány perc múlva a főfelügyelő szobájában minden megoldódott. Mary Baker nyolc órát aludt egyfolytában, átöltözött, és a fodrásztól egyenesen a rendőrségre sietett. Coquelin ugyan még nem függesztette fel minden gyanakvását, de azért készséggel adott tüzet Marynek, midőn ez elővett egy cigarettát.

-... Mikor láttam, hogy nincs mentség - kezdte a leány -, és a banditák napszállta után feltétlenül megrohamozzák a házat, ha nem szolgáltatjuk ki a bélyeget, gyorsan cselekedni kellett.

A valódi bélyegeket elhelyeztem a szürke tokban, és a fekete tokot a hamisítvánnyal magamhoz véve, megvesztegettem a vendéglőst, hogy egy üres hordóban gurítson ki a szemközti pálmák közé. Tudtam, hogy ha a banditák beleharapnak a cselbe, engem fognak üldözni, valószínűleg el is csípnék. Mr. Rockstein, ha magához tér, felismeri majd a valódi sorozatot, és biztonságba helyezi magát. Ebben tévedtem. De nemcsak ön szokott tévedni, Mr. Rockstein, és nemcsak emberekben lehet tévedni, hanem olykor bélyegekben is. Szerencsésen elértem Taurirtot, és amíg előkészítették a kocsimat, sürgönyöztem a marokkói rendőrségnek.

- Ön volt az! - kiáltott Coquelin. - De mondja, Vermier, maga miért nem szignálta a sürgönyt, amelyben őnagyságát körözte? - kérdezte a jelenlévő két bekötözött fejű detektív közül az egyiket.

- Ezt majd később beszéljék meg - vetette közbe Mary. - A banditákat, akik engem bűnözőnek tartottak, tehát nem hihették, hogy a rendőrséget hívom segítségül, igyekeztem lépre csalni, és mennél közelebb hozni Marokkóhoz. Szerencsésen minden úgy sikerült, ahogy gondoltam.

- Mert beszéltem Gravesszel - szólt közbe Coquelin. - Graves őrnagy rádió útján utasította a Taurirt környékén gyakorlatozó szahariánokat, hogy kapják hátba a drapp színű Bugattit a banditákkal. Azt hiszem, ezek után nincs más hátra, mint hogy gratuláljak önnek, Mr. Rockstein.

- A hamis sorozatot - mondta a kereskedő -fogadják el tőlem emlékke.

- Ezek szerint - mondta Coquelin - a hamis centenáriumsorozatból emlékbélyeg lett.

A hotelhallban újságírók rohamozták meg a visszatérő Mr. Rocksteint és Mary Bakert.

- Bocsássanak meg, uraim - mondta pedánsán Benjamin -, én sajnos minden mondanivalómat kizárólagossággal adtam el a Daily Heraldnak.

- De Mr. Rockstein! - szólt közbe a Daily Herald riportere - ez a kizárólagosság már egy fillért sem ér, a mi lapunkban, hiszen a Times kezdettől fogva folytatásos cikkekben közölte mindazt, ami önnel és a sorozattal történt.

Mr. Rockstein néhányszor megrázta a fejét, mint akinek agyában összekavarodik minden, és szeretné újra helyrezökkenteni a gondolatait.

- Mit beszél ön? Én újságírónak nem nyilatkoztam... - Megakadt Maryn a szeme, és nem tudta folytatni.

- Mr. Rockstein... Én a Times tudósítója vagyok - mondta zavartan a leány. - Félttem, hogy ha ezt közlöm önnel, nem tűr meg a környezetében, mert kizárólagosságra kötelezte magát a Heraldnál. Viszont lapom ragaszkodott a helyszíni tudósításhoz... És ugyebár...

Mr. Rockstein erre egy igen meglepő kijelentést tett a sajtó képviselői előtt.

- Uraim, én egy észak-amerikai ősbölcény vagyok!

A körülállók nem ellenkeztek vele.

Ha az ember átkelt már egyszer Londonból Afrikába hajón, és hosszabb időt teveháton töltött el, akkor már elég tűrhetően bírja a tengeri utakat. Visszafelé Mr. Rockstein nem lett tengeribeteg, sőt kitűnően érezte magát, amiben a teveháton eltöltött időközön kívül a társaságában levő hölgynek is volt némi része. Mondanom sem kell, hogy a hölgy Mary Bakerrel volt azonos. Újra meg újra átbeszélték kalandjukat.

- Mikor megérkeztem Marokkóba, véletlenül rájöttem, hogy ez a Verhagen követi magát. Én viszont követtem őt, és értesítet-

tem a rendőrséget. Sajnos, kisiklott a gazember. Vallja be, hogy szélhámosnőnek tartott.

- Bevallom. Maga viszont vallja be, hogy ostobának tartott.

- Bevallom - felelte töredelmesen Mary.

A napfény sárga mozaikokban csillogott a tenger vizén, és nagy, fehér madarak röpködtek alacsonyan a hajó körül. Nézték a vizet, a madarakat, és közben összeért a válluk. De ahelyett, hogy valamelyikük azt mondta volna: „Pardon”, még közelebb álltak egymáshoz.

- Én tulajdonképpen elrontottam a maga üzletét a Daily Heraldal. Szívesen kárpótolnám ezért.

- Megmentett ötvenezer font sterlinget számomra.

- Mégis szívesen kárpótolnám.

És, mire a hajó az angol partok közelébe jutott, megállapodtak a kárpótlásban. Ami a fejlemények után előre látható volt: elvben eljegyezték egymást. A népes hajón gyakorlatban ez nehézséget okozott volna.

Karonfogva álltak a korlátnál, boldogan és izgatottan, hogy ennyi kaland után, íme, megérkeznek.

- Alapjában véve - mondta Rockstein - semmi panaszom sincs a történetek ellen.

- Minden jó, ha vége van - felelte Mary.

...A kikötő fagátjának dőlve egy roppant vörös hajú úr állt, és nézte a közelgő hajót. Azután némi meghatottsággal előhúzott a belső zsebéből egy sonkás zsemlyét, és beleharapott...

Lehorgonyoztak...

VÉGE